

УНИВЕРЗИТЕТ У БЕОГРАДУ
САОБРАЋАЈНИ ФАКУЛТЕТ
Војводе Степе 305, Београд

НАСТАВНО-НАУЧНОМ ВЕЋУ

ПРЕДМЕТ: **Реферат о урађеној докторској дисертацији кандидата Душка Пешића, дипломираног инжењера саобраћаја**

Одлуком Наставно-научног већа Универзитета у Београду - Саобраћајног факултета бр. 570/6 од 10.06.2026. године, именовани смо за чланове Комисије за преглед, оцену и одбрану докторске дисертације кандидата Душка Пешића, дипломираног инжењера саобраћаја, под називом:

"РАЗВОЈ МЕТОДОЛОГИЈЕ ЗА ВРЕДНОВАЊЕ ЕЛЕМЕНАТА КАМПАЊЕ У БЕЗБЕДНОСТИ САОБРАЋАЈА"

Након прегледа достављене дисертације и других пратећих материјала и разговора са кандидатом, Комисија је сачинила следећи

РЕФЕРАТ

1. УВОД

1.1. Хронологија одобравања и израде дисертације

На основу предатих захтева кандидата Душка Пешића, дипломираног инжењера саобраћаја, и донетих одлука Универзитета у Београду – Саобраћајног факултета, хронологија одобравања и израде дисертације је следећа:

- 16.11.2022. године – Кандидат је поднео пријаву теме докторске дисертације Наставно-научном већу Универзитета у Београду - Саобраћајног факултета (бр. 1556/1 од 16.11.2022. године) уз молбу да се спроведе поступак за оцену подобности кандидата и предложене теме и за ментора предложио др Далибора Пешића, редовног професора Универзитета у Београду - Саобраћајног факултета;
- 22.11.2022. године – Наставно-научно веће Универзитета у Београду - Саобраћајног факултета именovalo је Комисију за оцену научне заснованости теме докторске дисертације (бр. 1556/3 од 28.11.2022. године);
- 14.12.2022. године – Комисија за оцену научне заснованости теме докторске дисертације поднела је позитиван извештај (бр. 1556/5 од 14.12.2022. године) Наставно-научном већу Универзитета у Београду – Саобраћајног факултета;
- 20.12.2022. године – Наставно-научно веће усвојило је Извештај Комисије за оцену научне заснованости теме докторске дисертације (бр. 1556/6 од 23.12.2022. године);

- 23.01.2023. године – Веће научних области техничких наука Универзитета у Београду дало је сагласност на предлог теме докторске дисертације (02 број: 61206-240/2-23 од 23.01.2023. године);
- 22.05.2026. године – Кандидат је поднео захтев Наставно-научном већу Универзитета у Београду - Саобраћајног факултета за почетак поступка за преглед, оцену и одбрану докторске дисертације (бр. 570/1 од 22.05.2026. године);
- 09.06.2026. године – Наставно-научно веће Универзитета у Београду - Саобраћајног факултета именовало је Комисију за преглед, оцену и одбрану докторске дисертације (бр. 570/6 од 10.06.2026. године).

Кандидат Душко Пешић уписао је докторске академске студије школске 2018/2019. године на Универзитету у Београду - Саобраћајном факултету, на студијском програму Саобраћај, где је положио све испите са просечном оценом 9,88 (девет и 88/100) и испунио све обавезе предвиђене планом и програмом докторских академских студија. Кандидату је на лични захтев одобрено: мировање права и обавеза у школској 2018/19. години на основу Одлуке бр. 1158/1 од 28.11.2019. године, мировање права и обавеза у школској 2020/21. години на основу Одлуке бр. 9/776 од 30.09.2021. године и мировање права и обавеза у школској 2024/25. години на основу Одлуке бр. 9/1090-1 од 29.09.2024. године.

1.2. Научна област дисертације

Докторска дисертација под називом "Развој методологије за вредновање елемената кампање у безбедности саобраћаја", кандидата Душка Пешића, припада научној области Саобраћајно инжењерство и ужој научној области „Превентива и безбедност у саобраћају“ за које је матичан Универзитет у Београду - Саобраћајни факултет. Докторска дисертација израђена је под менторством др Далибора Пешића, редовног професора Универзитета у Београду - Саобраћајног факултета.

Др Далибор Пешић, редовни професор Универзитета у Београду - Саобраћајног факултета, је аутор и коаутор преко 300 радова објављених у научним и стручним часописима, на међународном и националном нивоу, на домаћим и међународним научним скуповима, од којих је преко 50 у часописима са SCI листе (са импакт фактором). Поред тога, др Далибор Пешић је био члан (водећи истраживач или руководиоца) ауторског тима у преко 120 научно-истраживачких студија и пројеката. На Институту Саобраћајног факултета у Београду учествовао је у преко 2000 експертиза саобраћајних незгода као члан Комисије за вештачења саобраћајних незгода. Коаутор је два основна универзитетска уџбеника и два помоћна универзитетска уџбеника. Главне теме истраживања др Далибора Пешића су: анализе безбедности саобраћаја, индикатори и мерења у безбедности саобраћаја, бенчмаркинг у безбедности саобраћаја, превенција и експертизе саобраћајних незгода.

1.3. Биографски подаци о кандидату

Душко С. Пешић рођен је 19. маја 1980. године у Новом Пазару. Основно и средње образовање завршио је у Сјеници, у Основној школи „Светозар Марковић“ и Гимназији „Јездимир Ловић“. Школске 1999/2000. године уписао је Саобраћајни факултет Универзитета у Београду, смер Друмски и градски саобраћај и транспорт, који је завршио 20. марта 2006. године са просечном оценом 8,26. Дипломски рад под називом „Побољшање возача у функцији безбедности саобраћаја“ одбранио је на Катедри за безбедност саобраћаја и друмска возила са оценом 10.

Докторске академске студије на Саобраћајном факултету Универзитета у Београду, студијски програм Саобраћај, уписао је школске 2018/2019. године. Све испите предвиђене наставним планом и програмом докторских студија положио је са просечном оценом 9,88.

Након дипломирања, од 1. јуна 2006. до јула 2011. године био је ангажован као сарадник на Институту Саобраћајног факултета, на Катедри за безбедност саобраћаја и друмска возила. У том периоду учествовао је у пословима вештачења саобраћајних незгода и процене штета на моторним возилима, изради студија и пројеката из области безбедности саобраћаја, као и у научноистраживачком раду.

Од јула 2011. године изабран је у звање асистента на Катедри за безбедност саобраћаја и друмска возила Саобраћајног факултета Универзитета у Београду, за ужу научну област Превентива и безбедност саобраћаја. У оквиру наставног процеса изводио је вежбе на основним академским студијама на модулу за Безбедност друског саобраћаја, као и на мастер академским студијама. Био је члан комисија за оцену и одбрану више од 20 завршних радова.

Од 1. октобра 2014. године запослен је у Агенцији за безбедност саобраћаја Републике Србије, најпре на радном месту инжењера за планирање, развој и квалитет безбедности саобраћаја. Од 1. децембра 2014. до 3. децембра 2020. године обављао је послове начелника Одељења за планирање, превенцију и едукацију, док је у периоду од 3. децембра 2020. до 30. јуна 2022. године био вршилац дужности директора Агенције за безбедност саобраћаја. Од 15. јула 2022. године запослен је на радном месту пословног секретара у Агенцији за безбедност саобраћаја.

Током рада у Агенцији активно је учествовао у осмишљавању, планирању и реализацији више од 20 националних кампања из области безбедности саобраћаја, као и програма едукације намењених деци, учитељима, васпитачима и другим циљним групама, укључујући мотоциклисте и мопедисте, трактористе, младе, лица старија од 65 година, бициклисте, возаче и путнике у путничким аутомобилима. Међу најзначајнијим кампањама у чијој је реализацији учествовао издвајају се „Пажљивко“, „Ум на друм“, „Бирам живот“, и „На матуру без аутомобила“. Од 2015. године одржао је више од 300 едукативних трибина и предавања за различите категорије учесника у саобраћају.

Као сарадник учествовао је у изради Стратегије безбедности саобраћаја на путевима Републике Србије за период 2015–2020. године. Током обављања функције вршиоца дужности директора Агенције био је председник Радне групе за израду Националне стратегије безбедности саобраћаја за период 2021–2030. године, председник–координатор Радне групе за праћење примене програма рехабилитације породица жртава саобраћајних незгода и рехабилитације починилаца саобраћајних незгода, као и члан радних група за израду Нацрта закона о безбедности саобраћаја на путевима и Нацрта правилника о мерилима брзине возила у саобраћају. У истом периоду био је и члан Тела за координацију послова безбедности саобраћаја на путевима и више радних група образованих у оквиру тог тела.

Од 2010. године поседује лиценцу одговорног пројектанта саобраћаја и саобраћајне сигнализације (лиценца број 370) Инжењерске коморе Србије. Решењем Министарства правде од 6. јула 2011. године именован је за сталног судског вештака за област саобраћај–транспорт–безбедност, ужа специјалност: саобраћајне незгоде. Од 2021. године поседује лиценце проверача и ревизора безбедности саобраћаја Агенције за безбедност саобраћаја, а од 2026. године и сертификат предавача за рад са возачима којима је одузета возачка дозвола.

Као члан Комисије за вештачење саобраћајних незгода Института Саобраћајног факултета учествовао је у изради више од 800 експертиза саобраћајних незгода, а био је и члан комисија вештака у поступцима пред Посебним одељењем Окружног суда у Београду. Учествовао је у обукама и провери знања из области безбедности саобраћаја за запослене у компанијама British American Tobacco, DHL, SOLEA, DuPont, Pioneer, Direktna trgovina DT и Београдски водовод и канализација, као и у реализацији теоријске обуке полазника Националне возачке академије (НАВАК).

У досадашњем професионалном и научноистраживачком раду учествовао је у изради 49 студија и пројеката из области безбедности саобраћаја. Аутор је или коаутор 65 научних и стручних радова објављених у домаћим и међународним часописима и зборницима радова са научних конференција, од којих су три рада објављена у часописима са SCI листе. Био је рецензент радова на међународној конференцији „Безбедност саобраћаја у локалној заједници“, као и члан организационог одбора наведене конференције.

Поред наведеног, аутор је више помоћних уџбеника, приручника, збирки задатака и зборника из области безбедности саобраћаја, међу којима се издвајају следећа издања:

- Вујанић, М., Антић, Б., Пешић, Д., Марковић, Н., **Пешић, Д.**, Божовић, М., Вујанић М., Цвијан, М. (2009), Зборник примера налаза и мишљења вештака "Судар возила и пешака", Traffic Safety Group, Београд.
- Вујанић, М., Липовац, К., Вујовић, С., Беочанин, М., Ристић, Ж., Анђелковић, Б., Антић, Б., Пешић, Д., Марковић, Н., **Пешић, Д.**, Божовић, М., Вујанић, М., Цвијан, М. (2009), Приручник за саобраћајно-техничка вештачења, Traffic Safety Group, Београд.
- Вујанић, М., Антић, Б., Пешић, Д., Божовић, М., Вујанић, М., Марковић, Н., **Пешић, Д.**, Цвијан, М. (2010), Зборник примера налаза и мишљења вештака "Опасна ситуација и веродостојност настанка саобраћајне незгоде (преваре у осигурању)", Traffic Safety Group, Београд.
- Вујанић, М., Липовац, К., Антић, Б., Нешић, М., Пешић, Д., Марковић, Н., Божовић, М., **Пешић, Д.**, Вујанић, М. (2010), Приручник о најзначајнијим новинама и изменама закона о безбедности саобраћаја, Универзитет у Београду, Саобраћајни факултет, Београд.
- Вујанић, М., Антић, Б., Пешић, Д., Марковић, Н., **Пешић, Д.**, Липовац, К. (2015), Збирка задатака из безбедности саобраћаја са практикумом, Универзитет у Београду, Саобраћајни факултет, Београд.

Током своје професионалне каријере Душко Пешић је остварио значајне резултате у областима научноистраживачког рада, високошколске наставе, стручне праксе и управљања системом безбедности саобраћаја. Своја знања и искуства стицао је кроз рад на Саобраћајном факултету Универзитета у Београду, у Агенцији за безбедност саобраћаја Републике Србије, као и кроз учешће у бројним националним пројектима, стручним телима и радним групама. Посебну област његовог стручног и научног интересовања чине превенција у безбедности саобраћаја, укључујући едукацију учесника у саобраћају, кампање у области безбедности саобраћаја и сарадњу са локалним самоуправама на унапређењу безбедности саобраћаја, као и програми обуке за кандидате за возаче, за лиценциране кадрове у ауто-школама, за професионалне возаче и за возаче којима је одузета возачка дозвола, као и анализа и

вештачење саобраћајних незгода, у оквиру којих је остварио значајан допринос развоју и унапређењу система безбедности саобраћаја у Републици Србији.

2. ОПИС ДИСЕРТАЦИЈЕ

2.1. Садржај дисертације

Докторска дисертација кандидата Душка Пешића, дипломираног инжењера саобраћаја, написана је у складу са „Упутством о облику и садржају докторске дисертације која се брани на Универзитету у Београду“ из 2019. године. Докторска дисертација је написана на српском језику, ћириличним писмом, на папиру А4 формата са једноструким проредом. Укупан број страна које садржи дисертација је 453, са 50 табела и 79 слика. На почетку докторске дисертације дат је резиме на српском и енглеском језику заједно са кључним речима, а затим и садржај дисертације, списак табела и списак слика. Докторска дисертација је структурно подељена у осам поглавља, која су наведена редом:

1. Увод
2. Преглед литературе о кампањама
3. Преглед метода мерења ефеката кампања
4. Дефинисање кључних и специфичних индикатора безбедности саобраћаја за сваки елемент кампање
5. Развој методологије за вредновање елемената кампање у безбедности саобраћаја
6. Тестирање предложене методологије
7. Дискусија резултата примењене методологије
8. Закључна разматрања и правци будућих истраживања

Након наведених поглавља, дат је списак литературе који садржи 874 библиографске јединице коришћене при изради докторске дисертације. На крају се налази биографија аутора и потписане изјаве о ауторству, истоветности штампане и електронске верзије докторског рада и о коришћењу докторског рада.

Према структури рада, примењеним научним методама и постигнутим резултатима, дисертација у потпуности задовољава критеријуме и стандарде предвиђене за овакву врсту научног рада, док по свом облику и садржају, поднети рад задовољава све стандарде прописане за израду докторске дисертације Универзитета у Београду.

2.2. Кратак приказ појединачних поглавља

У **првом** поглављу (**Увод**) приказани су мотиви за избор теме, који се односе на унапређење процеса припреме, израде, пласирања и вредновања кампања у области безбедности саобраћаја. Поред тога, представљени су предмет и научни циљ истраживања, усмерени на развој методологије за вредновање елемената кампање, као и полазне хипотезе, примењене методе и ограничења на којима се заснива докторска дисертација.

У **другом** поглављу (**Преглед литературе о кампањама**) представљена је примена друштвеног маркетинга, са посебним акцентом на кампање у области безбедности саобраћаја. Сагледане су врсте понашања учесника у саобраћају, као и модели за промену понашања. Такође, дат је преглед релевантне литературе о кампањама у

безбедности саобраћаја, који обухвата дефинисање и опис елемената кампање, приказ алгоритма њиховог спровођења, као и истицање значаја, ефеката и оправданости улагања у кампање.

У **трећем** поглављу (**Преглед метода мерења ефеката кампања**) дат је преглед досадашњих метода за мерење ефеката кампања, које обухватају квалитативно и квантитативно мерење, као и синтезу различитих приступа у њиховој евалуацији. Оваквим прегледом обезбеђен је свеобухватан увид у методе које се примењују за процену ефеката кампања.

У **четвртном** поглављу (**Дефинисање кључних и специфичних индикатора безбедности саобраћаја за сваки елемент кампање**) дефинисана је листа кључних индикатора за сваки елемент кампање и издвојену су специфични индикатори комуникационих канала и приступа према циљним групама. Како индикатори ближе одређују сваки елемент кампање, за сваки елемент су дефинисани и описани кључни индикатори. Са друге стране, због уочених разлика које се јављају приликом избора приступа и средстава за преношење поруке, специфични индикатори су посматрани и обрађени у односу на ова два елемента кампање. Дефинисање и детаљна разрада индикатора су неопходни да би се што прецизније одредио сваки елемент кампање.

У **петом** поглављу (**Развој методологије за вредновање елемената кампање у безбедности саобраћаја**) описана је примењена методологија истраживања, приказани су резултати вредновања индикатора и елемената кампање и дефинисана методологија за вредновање кампања. Наиме, на основу дефинисаних кључних и специфичних индикатора припремљен је анкетни упитник и спроведено истраживање засновано на експертској процени, уз утврђивање критеријума за избор експерата. За вредновање је примењен метод расподеле буџета (BAM), уз употребу статистичких метода за обраду и тестирање резултата. Затим су приказани кључни резултати експертског вредновања, који обухватају рангирање елемената и кључних индикатора кампање, као и рангирање најефикаснијих комуникационих канала и приступа у односу на различите циљне групе. На основу добијених резултата дефинисана је методологија за вредновање кампања пре њихове реализације, која омогућава идентификацију предности и недостатака различитих кампања или различитих предлога исте кампање, као и праћење напретка током планирања и имплементације кампања.

У **шестом** поглављу (**Тестирање предложене методологије**), извршено је тестирање развијеног модела на примеру две одабране кампање, уз дискусију добијених резултата. Модел омогућава рангирање кампања и указује на одређене недостатке у тестираним примерима. На основу уочених недостатака идентификоване су слабости кампања које је могуће отклонити, при чему се добијају и значајни подаци за евалуацију будућих кампања, као и основ за дефинисање додатних мера и активности. Кроз упоредну анализу броја саобраћајних незгода методом „пре и после“ спроведена је и додатна верификација примене предложеног модела.

У **седмом** поглављу (**Дискусија резултата примењене методологије**) дат је осврт на најважније резултате спроведеног истраживања вредновања елемената и индикатора кампања у безбедности саобраћаја. Приказана је дискусија кључних резултата примењене методологије, која садржи елементе кампање, кључне и специфичне индикаторе, као и резултате поређења две кампање применом предложене методологије.

У **осмом** поглављу (**Закључна разматрања и правци будућих истраживања**) дата је сублимација најважнијих резултата добијених у претходним поглављима. У оквиру овог поглавља наглашени су теоријски и практични доприноси дисертације, уз навођење кључних препорука за вредновање елемената кампање у области безбедности саобраћаја. Поред тога, приказани су најважнији закључци, ограничења истраживања и правци будућих истраживања.

3. ОЦЕНА ДИСЕРТАЦИЈЕ

3.1. Савременост и оригиналност

Докторска дисертација се бави веома значајном и актуелном темом кампања у безбедности саобраћаја, са посебним освртом на развој модела за вредновање квалитета кампање у фази планирања и припреме. Дисертација интегрише сазнања из области безбедности саобраћаја, комуникологије и медија и психологије и представља резултат вишегодишњег научноистраживачког рада кандидата у области превенције и безбедности саобраћаја.

Савременост докторске дисертације огледа се кроз актуелност теме у стручној и широј друштвеној заједници, али и кроз систематичан приступ анализи улоге и ефеката кампања у безбедности саобраћаја. Према подацима Светске здравствене организације, у саобраћајним незгодама годишње смртно страда више од 1,35 милиона људи, док око 50 милиона људи задобије повреде. Будући да су готово све саобраћајне незгоде директно или индиректно повезане са људским фактором, један од кључних изазова савремених система безбедности саобраћаја јесте проналажење ефикасних начина за унапређење знања, ставова и понашања учесника у саобраћају. Управо у том контексту кампање представљају једну од најзначајнијих превентивних мера усмерених ка смањењу ризичних облика понашања и последица саобраћајних незгода.

Актуелност теме додатно потврђује чињеница да се широм света реализује велики број кампања у области безбедности саобраћаја, док су њихови ефекти често недовољно истражени или се уопште не мере. Недостатак научно утемељених алата за процену квалитета кампања у фази планирања може довести до нерационалног коришћења ресурса и ограничених ефеката на циљну популацију. Систематичност приступа огледа се у мултидисциплинарном приступу истраживању и свеобухватној анализи релевантних елемената кампање, укључујући проблем, циљеве, циљне групе, комуникационе канале, поруке, стратегије, начине мерења ефеката, период реализације и подршку. Сprovedена истраживања омогућила су дубље разумевање односа између медија, публике и порука усмерених ка промени понашања учесника у саобраћају.

Оригиналност докторске дисертације огледа се кроз оригиналан научни допринос у анализи и вредновању кампања у безбедности саобраћаја. Развој модела за оцену квалитета кампање у фази њеног планирања и припреме представља основни оригинални резултат ове дисертације. Додатно, оригиналност се огледа и у идентификовању и систематизацији кључних индикатора свих елемената кампање, као и специфичних индикатора према циљним групама и у интеграцији различитих научних дисциплина, метода и техника у јединствен оквир за њихово вредновање. Посебан научни допринос дисертације представља утврђивање повезаности између карактеристика циљних група, тематских области ризика и избора комуникационих канала, на основу чега су дефинисане смернице за креирање ефикаснијих кампања. Поред теоријских доприноса, дисертација има и значајну практичну вредност, јер добијени резултати пружају основу за унапређење будућих кампања и ефикасније коришћење расположивих ресурса у области безбедности саобраћаја.

Савременост и оригиналност теме дисертације верификована је кроз објављивање резултата истраживања у више релевантних часописа међународног значаја и радовима саопштеним на међународним конференцијама. Поред тога, савременост и оригиналност теме потврђују и коришћена савремена научна литература и добијени резултати истраживања, који представљају значајан научни и стручни допринос унапређењу планирања, вредновања и ефективности кампања у безбедности саобраћаја.

3.2. Осврт на референтну и коришћену литературу

У дисертацији је приказан опсежан и систематичан преглед литературе. Наведена литература је актуелна, релевантна и у складу са предметом и циљевима истраживања. Највећи део литература покрива области које су везане за безбедност саобраћаја, кампање у безбедности саобраћаја, психологију и комуникацију, односно маркетинг.

У дисертацији је наведен списак литературе који садржи 874 библиографске јединице и обухвата радове из признатих међународних и домаћих часописа, радове саопштене на конференцијама међународног значаја, као и извештаје релевантних светских институција. Коришћена литература показује да је кандидат детаљно анализирао и на одговарајући начин навео референце које су у вези са темом дисертације.

3.3. Опис и адекватност примењених метода

За прикупљање података коришћени су метода анкете и експертска евалуација заснована на Делфи методи. У процесу вредновања примењена је метода расподеле буџета (Budget Allocation Method – BAM), где су експерти распоређивали поене према значају појединих елемената и индикатора кампање. Након прикупљања података примењена је дескриптивна статистика (средње вредности, стандардне девијације), док су за испитивање статистички значајних разлика у комуникационим приступима и каналима коришћени једнофакторска анализа варијансе (ANOVA) и Tukey HSD post hoc тест. За анализу и обраду података коришћени су IBM SPSS Statistics, Microsoft Excel (Office 365), MATLAB и Python. У истраживању су примењене и опште научне методе, као што су анализа, синтеза, индукција, дедукција, упоредна анализа, апстракција и аналогича. Оваква комбинација метода омогућила је свеобухватну анализу комуникационих приступа и формулисање смерница за креирање ефикаснијих кампања у области безбедности саобраћаја.

Узимајући у обзир природу разматраних проблема, као и остварене резултате, Комисија закључује да примењени научни методи представљају адекватан избор, одговарају по значају, структури, примени, дефинисаном предмету и циљу докторске дисертације и представљеном истраживању.

3.4. Применљивост остварених резултата

Резултати докторске дисертације, поред истакнутог научног доприноса, имају и практичну примену. Практична вредност резултата докторске дисертације огледа се у томе што се битно може унапредити управљање стањем безбедности саобраћаја, с обзиром на то да су кампање незаобилазан елемент акционих планова и стратегија безбедности саобраћаја. Наиме, применом креираног модела, доносиоцима одлука се значајно олакшава избор приоритета и ефикасније коришћење ресурса везаних за креирање кампања у безбедности саобраћаја. Уместо равномерног улагања у све медије, институције и организације, средства могу да усмере на оне канале, који имају највећи

утицај на одређену циљну групу. На тај начин постижу се уштеде у времену, новцу и људским капацитетима, а резултати кампања постају видљивији и одрживији. Ово је посебно значајно у условима ограничених буџета и потребе за рационалним управљањем јавним ресурсима. Такође, вредновањем кампање у фази припреме и планирања и откривањем евентуалних слабости, могуће је проценити да ли ће кампања остварити жељене резултате и благовремено отклонити уочене недостатке, односно унапредити њене најслабије сегменте пре реализације, или чак одустати од реализације.

Методолошки приступ развијен у докторској дисертацији поред успешног решавања проблема у области кампања у безбедности има потенцијал за широку примену и у другим областима друштвено одговорних комуникација, као што су здравствени сектор, еколошке иницијативе и едукативне радионице. Наиме, развијени модел може бити примењен као практичан алат од стране институција, агенција и истраживача приликом планирања нових кампања или вредновања постојећих, чиме се обезбеђује научно утемељен процес доношења одлука и оптимизације ресурса.

3.5. Оцена достигнутих способности кандидата за самостални научни рад

У досадашњем научно-истраживачком раду кандидат Душко Пешић показао је способност да ефикасно приступи решавању научних и стручних проблема. Током израде докторске дисертације показао је способност да дефинише циљ истраживања и хипотезе које доказује, одабере метод и начин решавања проблема, систематизује и одабере адекватну литературу, спроведе истраживање и на одговарајући начин обради податке, дефинише закључке и препозна правце будућих истраживања. Кандидат је показао способност објављивања резултата истраживања у међународним и националним часописима и успешних излагања на међународним конференцијама. Кандидат је, такође, показао способност за рад на научно-истраживачким студијама и пројектима.

На основу свега наведеног, Комисија сматра да је кандидат Душко Пешић несумњиво показао способност за самостални научно-истраживачки рад.

4. ОСТВАРЕНИ НАУЧНИ ДОПРИНОС

4.1. Приказ остварених научних доприноса

На основу прегледа докторске дисертације кандидата Душка Пешића, дипломираног инжењера саобраћаја, Комисија сматра да је кандидат значајно проширио постојећа научна сазнања и да су у оквиру истраживања остварени следећи научни доприноси:

- Развијен је нови методолошки оквир за вредновање елемената кампања у области безбедности саобраћаја, односно за вредновање кампања у безбедности саобраћаја;
- Систематизовани су кључни индикатори за сваки елемент кампање у безбедности саобраћаја;
- Систематизовани су специфични индикатори који се односе на елементе кампање (комуникациони канали и приступи), у зависности од циљне групе;
- Генерисана су нова знања из области кампања у безбедности саобраћаја, којима је потврђено:
 - да се могу дефинисати, вредновати и рангирати елементи кампање у безбедности саобраћаја;
 - да се може дефинисати, вредновати и рангирати кључни индикатори за сваки елемент кампање у безбедности саобраћаја;

- да се могу дефинисати, вредновати и рангирати специфични индикатори који се односе на приступ и канале комуникације, у зависности од циљне групе;
- да се на основу вредновања елемената, односно индикатора, могу проценити и рангирати кампање у безбедности саобраћаја, пре њихове реализације;
- да се на основу вредновања индикатора и подиндикатора могу идентификовати проблеми, слаби индикатори, односно индикатори који нису били адекватно третирани, као и одговарајући резултати, чиме се поједини елементи кампање могу унапредити пре њене реализације;
- Поред вредновања кампања пре реализације, развијени модел омогућава и вредновање кампања након њиховог спровођења, чиме се обезбеђује процена ефикасности, рангирање и идентификација слабости кампање, односно делова кампање који нису били адекватно планирани;
- Развијени модел је универзалан и може се примењивати за вредновање и рангирање кампања у безбедности саобраћаја у било којој земљи;
- Развијена су нова теоријска и практична знања из области кампања у безбедности саобраћаја;
- Генерисана су нова знања о потенцијалу кампања у безбедности саобраћаја.

4.2. Критичка анализа резултата истраживања

Узимајући у обзир предмет истраживања, полазне претпоставке, постављене циљеве и задатке, Комисија сматра да резултати остварени у докторској дисертацији у потпуности дају одговоре на постављене хипотезе и отворена питања током спровођења процеса израде дисертације. Остварени резултати представљају оригиналан и савремен приступ за вредновање елемената и индикатора кампања у безбедности саобраћаја, омогућавају препознавање њихових предности и недостатака, као и њихово унапређење у фази припреме и планирања.

Креирањем свеобухватног, хијерархијски организованог модела за процену квалитета и потенцијалне ефикасности кампања у безбедности саобраћаја, пре њихове реализације, остварен је значајан научни допринос. За разлику од традиционалних приступа, који се базирају на ретроспективној анализи спроведених кампања, предложени модел омогућава предиктивну оцену, идентификацију најјачих и најслабијих тачака у структури и садржају кампање, чиме се пружа алат за превентивну интервенцију и унапређење пре самог спровођења у пракси. Кроз квантификацију десет структурних елемената кампање, њихових индикатора и подиндикатора, омогућена је објективна, транспарентна и експертски утемељена анализа.

Значајан научни допринос представља и имплементација и прилагођавање методе расподеле буџета (BAM), у комбинацији са хијерархијском анализом и Delphi процедурама, у оквиру области кампања у безбедности саобраћаја, чиме је развијен поуздан аналитички оквир погодан за мултикритеријумско вредновање сложених елемената кампања. Увођењем релативних тежина и индикатора, добијен је модел који не само да приказује коначну вредност кампање, већ и дијагностички указује на тачке побољшања и стратешке приоритете. Комбинација експертског вредновања и статистичких анализа (ANOVA, Tukey HSD) је омогућила идентификовање статистички значајних разлика у ефикасности појединих медија и приступа. На овај начин је систематизован оквир који може служити као научна и практична основа за будућа истраживања и примену у пракси.

Поред наведеног научни допринос се огледа и у доказивању валидности модела кроз верификацију хипотеза и поређење резултата са реалним показатељима ефеката кампања. Анализом повратних података и реакција испитаника, као и статистичком обрадом података, утврђена је значајна повезаност између начина формулисања кампање и начина на који се циљна група доживљава. Добијени резултати показују да квалитетно дефинисани елементи, као што су циљ, порука и избор канала комуникације и приступа, значајно утичу на ефекте кампање у пракси.

Поред научног доприноса, докторска дисертација доноси и значајну практичну вредност кроз стандардизацију процеса евалуације кампања у области безбедности саобраћаја. Развијени модел може бити примењен као практичан алат од стране институција, агенција и истраживача приликом планирања нових кампања или вредновања постојећих, чиме се обезбеђује научно утемељен процес доношења одлука и оптимизације ресурса. Такође, развијени модел има потенцијал за примену и у другим областима друштвено одговорних комуникација.

На крају, Комисија закључује да знања, модел и развијена методологија проистекли из истраживања током израде ове докторске дисертације представљају значајно наслеђе за будуће истраживачке пројекте и истраживања из области кампања у безбедности саобраћаја.

4.3. Верификација научних доприноса

Остварени научни доприноси у оквиру докторске дисертације верификовани су објављивањем дванаест публикација, од тога један рад у међународном часопису изузетних вредности, један рад у научним часописима међународног значаја, осам радова на међународним научним скуповима и два рада на међународном скупу штампана у изводу. Научни доприноси дисертације верификовани су кроз следеће радове:

Радови у међународном часопису изузетних вредности (M21a)

1. **Pešić, D.,** Pešić, D., Trifunović, A., & Čičević, S. (2022). Application of Logistic Regression Model to Assess the Impact of Smartwatch on Improving Road Traffic Safety: A Driving Simulator Study. *Mathematics*, 10(9), 1403, doi: <https://doi.org/10.3390/math10091403> (IF₂₀₂₂(IF₂)=2.4).

Радови у научним часописима међународног значаја (M23)

2. **Pešić, D.,** Pešić, D., Trifunović, A., & Čičević, S. (2023). What affects the perception of a drunk driving campaign?. *Transportation research record*, 2677(5), 196-210. doi: <https://doi.org/10.1177/03611981221128809> (IF₂₀₂₃(IF₅)=1,9).

Радови у зборницима радова са међународног научног скупа објављени у целини (M33)

3. Ђурчић, В., **Пешић, Д.,** Коковић, М., Рикановић, Д. (2021) Дистракција возача узрокована употребом мобилног телефона током вожње и утицаја на безбедност саобраћаја, XVI Међународна конференција "Безбедност саобраћаја у локалној заједници", ISBN 978-86-7020-464-5, Копаоник, Србија, 16-19. јун 2021. године, стр.

4. **Пешић, Д.** (2018) Кампања "Ум на друм", XIII Међународна конференција "Безбедност саобраћаја у локалној заједници", ИСБН 978-86-81230-00-8, Зборник радова, књига 2, Копаоник 18-21. април 2018. године, стр. 183-192,
5. Брборић, Н., **Пешић, Д.**, Петровић, Т., Стаматовић, Б., Пурић, А. (2017) Превентивно-образовни рад са децом – Кампања "Пажљивко", XII Међународна конференција "Безбедност саобраћаја у локалној заједници", ИСБН 978-86-7892-925-0, Зборник радова, књига 2, Тара 19-22. април 2017. године, стр. 285-294
6. **Пешић, Д.**, Стаматовић, Б., Поњавић, И., Петровић Т. (2016) Кампања "Бирам живот", XI Међународна конференција "Безбедност саобраћаја у локалној заједници", ИСБН 978-86-7020-346-4, Зборник радова, књига 2, Врњачка Бања 13-16. април 2016. године, стр. 167-176.
7. Антић, Б., Пешић, Д., Божовић, М., **Пешић, Д.** (2016) Специфичности страдања у саобраћају деце предшколског и раног школског узраста са посебним освртом на планове и програме едукације, XI Међународна конференција "Безбедност саобраћаја у локалној заједници", ИСБН 978-86-7020-346-4, Зборник радова, књига 1, Врњачка Бања 13-16. април 2016. године, стр. 31-39.
8. **Пешић, Д.**, Росић, М. (2015) Анализа безбедности младих возача пре и после примене ЗБС-а, X Међународна конференција "Безбедност саобраћаја у локалној заједници", ИСБН 978-86-7020-315-0, Зборник радова, књига 1, Крагујевац 22-25. априла 2015. године, стр. 137-146.
9. **Пешић, Д.**, Смаиловић, Е. (2013) Модел анализе безбедности саобраћаја у зони школе, VIII Међународна конференција "Безбедност саобраћаја у локалној заједници", ИСБН 978-86-7020-244-3, Дивчибаре 18-20. април 2013, стр. 307-312.
10. Марковић, Н., **Пешић, Д.**, Трифуновић, М., Смаиловић, Е. (2012) Young driver's problems from traffic safety perspective, XI International Symposium "Road Accidents prevention 2012" ИСБН 978-86-7892-412-5, Нови Сад, 11. и 12. октобар 2012. године, стр.159-168.

Саопштење са међународног скупа штампано у изводу (МЗ4)

11. Вујанић, М., Антић, Б., Пешић, Д., **Пешић, Д.** (2013) Анализа угрожености деце у саобраћају у Новом Саду, Међународни симпозијум: "Унапређење полицијских послова безбедности саобраћаја" (Зборник радова није објављен - Рад изложен на симпозијуму), МУП Републике Србије (Управа саобраћајне полиције) и фондација Hanns Seidel Stiftung, Србија, Тара.
12. Вујанић, М., **Пешић, Д.**, Марковић, Н., Трифуновић, М. (2012) Анализа утицаја алкохола на безбедност саобраћаја са посебним освртом на младе возаче, Међународни симпозијум: "Унапређење полицијских послова безбедности саобраћаја" (Зборник радова није објављен - Рад изложен на симпозијуму), МУП Републике Србије (Управа саобраћајне полиције) и фондација Hanns Seidel Stiftung Тара, Србија, 07-09. новембар 2012. године.

5. ЗАКЉУЧАК И ПРЕДЛОГ

Разматрајући структуру рада, научне доприносе, примењене научне методе, обим и квалитет истраживања, развијене моделе и добијене резултате, Комисија закључује

да докторска дисертација под називом "Развој методологије за вредновање елемената кампање у безбедности саобраћаја", кандидата Душка Пешића, дипломираног инжењера саобраћаја, представља савремен и оригиналан научни допринос и да испуњава све критеријуме, стандарде и услове предвиђене Законом о високом образовању, Статутом Универзитета у Београду и Статутом Саобраћајног факултета.

Садржајем докторске дисертације обухваћено је значајно подручје истраживања, како са теоријског аспекта, тако и са аспекта практичности резултата, а кандидат је успешно завршио дисертацију у складу са дефинисаним предметом и постављеним циљевима и задацима истраживања.

Кандидат је остварио оригиналне научне доприносе везане за кампање у безбедности саобраћаја, користећи при том расположиву литературу и резултате сопствених истраживања. Резултати докторске дисертације верификовани су објављивањем дванаест радова, од тога један рад у међународном часопису изузетних вредности, један рад у научним часописима међународног значаја, осам радова на међународним научним скуповима и два рада на међународном скупу штампана у изводу. Дисертација је оригиналан научни рад и доказ научно-истраживачке зрелости кандидата.

На основу свега напред изложеног, Комисија предлаже Наставно-научном већу Универзитета у Београду - Саобраћајног факултета да се докторска дисертација под називом "Развој методологије за вредновање елемената кампање у безбедности саобраћаја", кандидата Душка Пешића, дипломираног инжењера саобраћаја, прихвати, изложи на увид јавности и упути на коначно усвајање Већу научних области техничких наука Универзитета у Београду.

У Београду, 23.06.2026. године

ЧЛАНОВИ КОМИСИЈЕ

др Крсто Липовац, редовни професор
Универзитет у Београду - Саобраћајни факултет

др Борис Антић, редовни професор
Универзитет у Београду - Саобраћајни факултет

др Драган Јовановић, редовни професор
Универзитет у Новом Саду - Факултет техничких наука